

**Wystąpienie Andrzeja Grzyba, Posła do Parlamentu Europejskiego,
Wice-Przewodniczącego Podkomisji Praw Człowieka w Parlamencie Europejskim
na konferencji Instytutu Allerhanda
'Wdrażanie Wytycznych ONZ ds. Biznesu i Praw Człowieka. Szanse, Wyzwania i
Krajowy Plan Wdrażania Wytycznych ONZ'**

Warszawa, Ministerstwo Gospodarki, 25 stycznia 2013 r.

Jestem zaszczycony zaproszeniem organizatorów na konferencję organizowaną przez Instytut Allerhanda w sprawie CSR. Gratuluję Prezesowi Instytutu, Dr. Arkadiuszowi Radwanowi oraz Pani Beacie Faracik inicjatywy. Również gratulacje dla Fundacji Friedricha Eberta, współorganizatora konferencji, za wsparcie dobrego projektu. Jest to dobry przykład wsparcia przez fundację polityczną ważnej debaty poświęconej Społecznej Odpowiedzialności Biznesu i przyjętych zobowiązań dotyczących opracowania narodowych programów wdrażania Wytycznych ONZ. Również w Parlamencie Europejskim prowadzona jest debata dotycząca CSR.

Podkomisja Praw Człowieka, której jestem wiceprzewodniczącym, a powołana w ramach Komisji Spraw Zagranicznych Parlamentu Europejskiego, przygotowała dwie opinie do dwóch raportów PE w sprawach CSR.

Są to raporty posła Raffaele Baldassarre w Komisja Prawnej (JURI) pt. „Sprawozdanie w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw: promowanie interesów społeczeństwa i droga do zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu ożywienia gospodarki”; oraz Richarda Howitta w Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (EMPL), pt. „Sprawozdanie w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw: dbanie o interesy obywateli a droga do trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu”.

Obydwa raporty są odpowiedzią na Komunikat Komisji Europejskiej z listopada 2011 roku. Jest to jednocześnie odpowiedź UE na Wytyczne ONZ dotyczące Biznesu i Praw Człowieka.

W swojej opinii podkreślam wielość instytucji międzynarodowych współuczestniczących we wdrażaniu CSR, w tym Międzynarodową Organizację Pracy, OECD oraz Narodowe Instytucje Praw Człowieka. Szczególnie te ostatnie są ważnym partnerem we wdrażaniu Wytycznych ONZ oraz przygotowaniu narodowych planów wdrażania tychże.

Trwający kryzys gospodarczy ma swoje przyczyny, a część z nich wynika z braku poszanowania zasad Społecznej Odpowiedzialności Biznesu.

Cel, jaki postawiła sobie Unia Europejska i państwa członkowskie w strategii Europa 2020 - odbudowa wzrostu gospodarczego i odbudowa miejsc pracy - wymaga zaufania pomiędzy społeczeństwem, firmami i instytucjami państwa oraz samą UE.

Należy zatem zachować równowagę między skutecznym promowaniem standardów i wymianą dobrych praktyk CSR na poziomie UE i w relacjach z krajami

trzecimi, a pokusą tworzenia nowych, sztywnych regulacji prawnych obciążających przedsiębiorstwa. Ważne jest zwrócenie uwagi na ograniczony potencjał MŚP szczególnie w okresie globalnego kryzysu gospodarczego.

Promowanie Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym leży w interesie europejskich przedsiębiorstw. Prawa człowieka są w UE częścią porządku prawnego i ich przestrzeganie jest obowiązkiem firm. Musimy jednak przeciwdziałać sytuacji, w której europejskie przedsiębiorstwa na jednolitym rynku i poza UE muszą się mierzyć w nierównej konkurencji z firmami stosującymi dumping społeczny, co obniża koszty produkcji. Podobnie należy przeciwdziałać gdy mamy do czynienia z naruszeniami międzynarodowych standardów prawa pracy, łamaniem podstawowych wolności czy nieprzestrzeganiem standardów w zakresie ochrony środowiska.

Skutecznymi narzędziami oddziaływania UE i krajów członkowskich mogą być zamówienia publiczne, strategiczne inwestycje bezpośrednie, dostęp do rynku wspólnotowego, kredyty eksportowe czy wsparcie np. z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Wdrożenie wytycznych ONZ i założeń zawartych w komunikacie Komisji Europejskiej wymaga partnerów. Dobrymi sprzymierzeńcami przedsiębiorstw, samorządów i państw mogą być Narodowe Instytucje Praw Człowieka, które dysponują zapleczem eksperckim, pozycją instytucjonalną oraz zaufaniem społecznym.

Krokiem w tworzeniu takiego partnerstwa będzie organizowany przeze mnie w Podkomisji Praw Człowieka PE II Szczyt Rzeczników Praw Obywatelskich Partnerstwa Wschodniego i Unii Europejskiej, który odbędzie się 20 - 21 lutego 2013 roku w Brukseli.

Społeczna Odpowiedzialność Przedsiębiorstw - połączenie biznesu i praw człowieka się opłaca. Przykładem jest Respect Index skupiający 20 spółek notowanych na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, najbardziej zaawansowanych we wdrażaniu standardów CSR. Od 2009 roku, od kiedy Respect Index jest notowany, zanotował on 36% wzrost, a dla porównania WIG 20%, indeks skupiający największe spółki Warszawskiej Giełdy wzrósł w tym samym czasie około 15%. Zatem respektowanie społecznej odpowiedzialności biznesu wcale nie przeszkadza uzyskaniu dobrych wyników gospodarczych, a wręcz przeciwnie, może być znakomitą wizytówką firm.